I-1

Регламент (ЕС) 2021/1060 – основни правила за ВОМР, местните инициативни групи и стратегиите за местно развитие

Официален източник	EUR-Lex
Проверено към	21.11.2026 г.

1. Какво урежда документът и защо е важен

Регламент (ЕС) 2021/1060 е общият регламент за фондовете при споделено управление. За ВОМР най-важни са разпоредбите на чл. 31–34, които определят логиката на подхода, минималното съдържание на стратегиите, ролята на местните инициативни групи и видовете подкрепа. Това е европейската рамка, към която трябва да се връщаме винаги, когато се проверява дали национално правило, вътрешна процедура или конкретна мярка съответства на принципите на ВОМР.

Регламентът не описва всички детайли на българската процедура. Той задава задължителните принципи – местно партньорство, участие на общността, прозрачност, недискриминационен подбор, избягване на конфликт на интереси, измерими резултати и мониторинг. Практическите срокове и образци се конкретизират чрез ПМС № 494/2024, СПРЗСР и указанията на управляващите органи.

2. Основни правила и изисквания

- ВОМР се изпълнява на подрегионално ниво чрез местни инициативни групи, основани на партньорство между публичния, стопанския и нестопанския сектор.
- В органите за вземане на решения нито една отделна група на интереси не трябва да контролира решенията. Това е пряко свързано с баланса на представителството и предотвратяването на зависимост.
- Стратегията трябва да съдържа описание на територията и населението, процеса на включване на общността, анализ на потребности и потенциал, цели, измерими резултати, действия, система за управление/мониторинг/оценка и финансов план.
- МИГ изгражда капацитет на местните участници, подготвя и публикува приеми, разработва прозрачни критерии и процедури, избира операции и следи изпълнението на стратегията.
- Подкрепата за ВОМР обхваща подготовка и капацитет, изпълнение на операции, сътрудничество, управление, мониторинг, оценка и активизиране на местната общност.
- При многофондови стратегии трябва да има координация между управляващите органи, за да не се създават противоречиви изисквания и двойно финансиране.

3. Как се прилага на практика от екипа на МИГ

- При разработване на условия за кандидатстване проверете дали критериите и процедурите не ограничават необосновано конкуренцията и дали са пряко свързани със СВОМР.
- При всяко решение на комисия или УС трябва да има ясна одитна следа – кой е участвал, как е гласувал, има ли конфликт на интереси и на какво основание е взето решението.
- Индикаторите в СВОМР трябва да могат да се проследят до конкретни проекти и резултати, а не да остават само декларативни цели.

Практически подход: При работа по конкретен прием или проект първо установете кой е водещият документ за конкретното действие, след това проверете всички препращания към други актове и едва тогава използвайте вътрешния шаблон на МИГ. Това намалява риска от прилагане на остаряла или неподходяща норма.

4. Как да се използва резюмето при конкретна проверка

Препоръчително е проверката да започне от конкретния въпрос, който трябва да се реши - например допустим кандидат, срок, режим на помощ, промяна на проект, оценителна стъпка или плащане. След това се намира съответното правило в настоящото резюме и се отваря официалният пълен текст чрез активния линк. Ако правилото препраща към друг акт, проверката продължава и в него. Така се избягва грешката един документ да се прилага изолирано от останалата нормативна рамка.

За вътрешна работа на МИГ е полезно към всяка процедура или проектно досие да има кратък контролен лист, в който да се отбелязва кой документ е проверен, коя редакция е използвана, какво е приложимото правило и какъв документ доказва спазването му. Това е особено важно при срокове, държавни помощи, конфликт на интереси, изменения и плащания.

Контролни въпроси преди действие

- Коя е последната действаща редакция на документа и има ли последващи изменения или разяснения?
- Съответства ли действието на одобрената СВОМР и на конкретната мярка/процедура?
- Има ли специално правило в друг документ, което измества общото правило?
- Разполагаме ли с необходимото решение, декларация, протокол или друго доказателство за спазване на изискването?
- Отразено ли е правилно действието в ИСУН/СЕУ, вътрешните регистри и проектното досие?

5. ВАЖНО – най-чести грешки и рискове

- Формално спазване на секторните квоти, но фактическо доминиране на една група на интереси при вземане на решения.
- Въвеждане на критерии в приема, които не произтичат от одобрената СВОМР или не са достатъчно обосновани.
- Недостатъчно документиране на конфликт на интереси и на процеса по оценка.
- Мониторинг само в края на годината, без текущо събиране на надеждни данни.

6. Съгласувайте задължително с

Следните документи не са само допълнителна литература. Те трябва да бъдат проверени паралелно, когато конкретният казус попада и в техния обхват:

- ПМС № 494/2024
- СПРЗСР 2023–2027
- Указанията за СВОМР по Заповед № РД09-524/19.05.2023 г.
- Минималните изисквания за оценка по Заповед № РД09-1052/24.11.2025 г.

ВАЖНО: Резюмето е помощен материал за бърза консултация. При противоречие, съмнение или подготовка на официален акт винаги се прилага пълният действащ текст на нормативния/методическия документ, последващите му изменения и официалните разяснения на компетентния орган.